

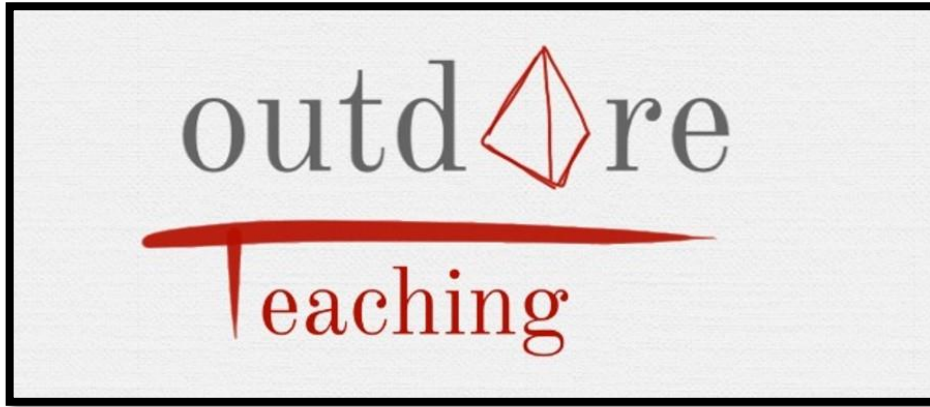
Pimp je speelplaats

... wat doen we 'OutdAre'?

Danielle Cools

Gorik Van Helleputte

- Lerarenopleiding UC Leuven (Limburg)
 - Lector binnen opleiding Leraar Kleuter- & Leraar Lager Onderwijs
- Onderzoekers binnen expertisecel “Art of Teaching”
 - Project “OutdAre Teaching”
 - Doelgroep: lerende kind tussen 2,5 en 12 jaar

Wie zijn wij?

danielle.cools@ucll.be

gorik.vanhelleputte@ucll.be

outdareteaching@ucll.be

ONDERWIJS
VOOR DE
21STE EEUW

outd◊re
Teaching

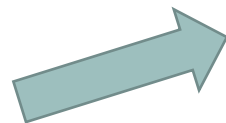

Verloop presentatie

ONDERWIJS
VOOR DE
21STE EEUW

ONDERWIJS VOOR DE 21STE EEUW

**Een (onderwijs)
wereld in volle
VERANDERING**

**Hoe biedt de
(onderwijs)wereld
'HOUVAST' ?**

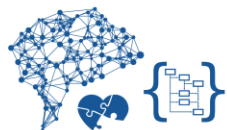

Top 10 skills

in 2020

1. Complex Problem Solving
2. Critical Thinking
3. Creativity
4. People Management
5. Coordinating with Others
6. Emotional Intelligence
7. Judgment and Decision Making
8. Service Orientation
9. Negotiation
10. Cognitive Flexibility

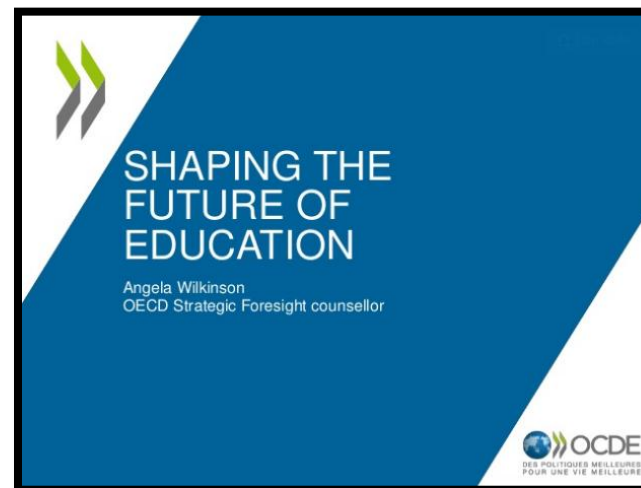

in 2015

1. Complex Problem Solving
2. Coordinating with Others
3. People Management
4. Critical Thinking
5. Negotiation
6. Quality Control
7. Service Orientation
8. Judgment and Decision Making
9. Active Listening
10. Creativity

Source: Future of Jobs Report, World Economic Forum

The Organisation for
Economic Co-operation
and Development
(OECD)

De wereld verandert razendsnel ...

3 ADVIEZEN

1. Actualiseer het curriculum (*'eigentijds'*)

2. Globaliseer het onderwijs (*'wereldburger'*)

Sloop de grenzen tussen:

- vakken, studierichtingen en leerjaren
- binnenschools en buitenschools leren
- expliciet en impliciet leren
- mensen

3. Maak het onderwijs duurzamer (*'bewust'*)

“De wereld verandert razendsnel.

Moet ons onderwijs dan ook niet veranderen?

Leren onze kinderen op school nog wel de cruciale dingen die ze nodig hebben”

Kris Van den Branden

Vernieuwende ideeën voor het onderwijs van de 21ste eeuw

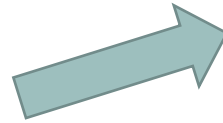
1. Maak het *lessenrooster flexibeler*
2. *Gebruik de ruimte anders*
3. Maak het onderwijs *persoonlijker*
4. Gebruik moderne technologie om het onderwijs te versterken
5. Werk meer met *levensechte, relevante projecten*
6. Laat leerlingen ook eens leerkrachten zijn
7. Help *leerkrachten* om te *blijven bijleren*
8. *Evalueer wat er écht toe doet*
9. Werk samen met families, niet alleen met kinderen
10. Geef een *stem aan de leerlingen*

10-ideas-for-21st-century-education

www.duurzaamonderwijs.com

ONDERWIJS VOOR DE 21STE EEUW

**Een (onderwijs)
wereld in volle
VERANDERING**

**Hoe biedt de
(onderwijs)wereld
'HOUVAST' ?**

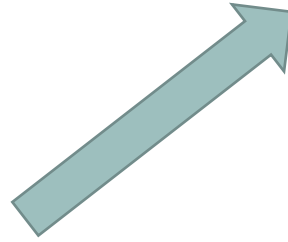
“... rethink education in the current context of change, complexity, and uncertainty” (Unesco)

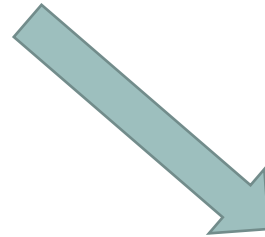
http://www.unesco.org/education/tlsf/mods/theme_d.html

Outdoor Learning

WAT IS HET?

**WAARDEVOL
VOOR DE 21STE
EEUW?**

BEGRIP: :

- Heel ruim te interpreteren begrip -> iedereen ziet het anders
- Geen Nederlandstalig woord voor ...
 - learning outside the classroom
 - outdoor education
 - outdoor learning
 - adventure education
 - adventurous learning
 - ...

REGIONAAL / CULTUREEL

- Scandinavisch (*'groen' – 'als doel op zich'*)
- Angelsaksisch (*'curriculair' – 'als middel voor'*)

INHOUDELIJKE INVULLING

- avontuurlijke activiteiten, speelplaatsontwikkeling, meerdaagse uitstappen, teambuilding, natuurbeleving, tuinieren, ...

VARIATIE IN FOCUS (*doel <-> middel*)

- onderwijs, gezondheid, beweging, duurzaamheid, welbevinden & betrokkenheid, STE(A)M, ...

**Wat is
'Outdoor
Learning'?**

Een beeld zegt meer...

Interpretaties van Outdoor Learning

Sfeerbeelden: *uit Schotland, Engeland, IJsland, België*

Formeel Leren in de buitenlucht

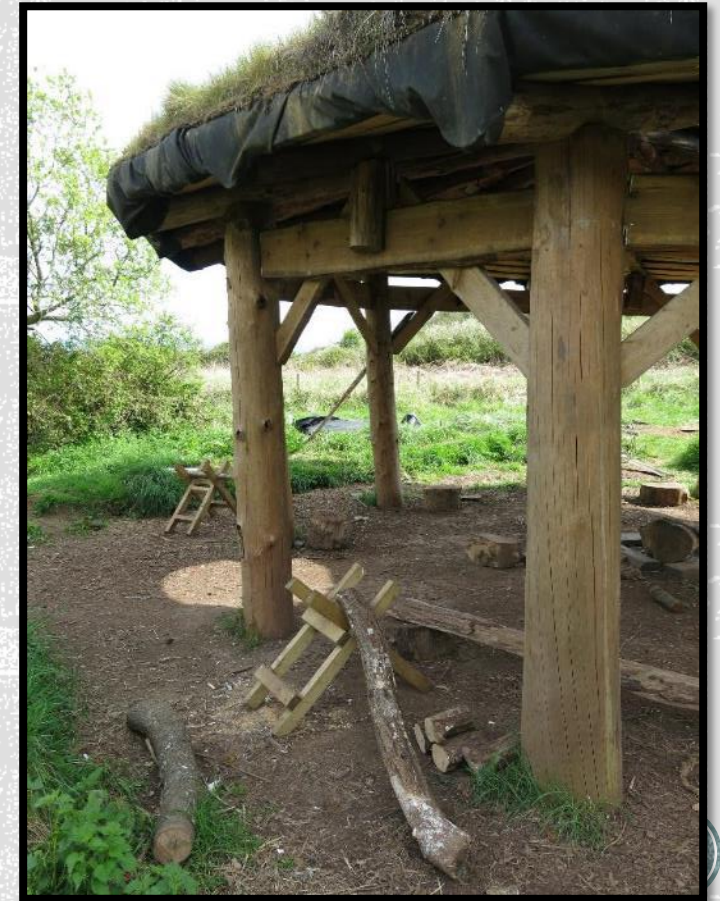
Schoolomgeving ingericht tot (groene) leeromgeving

Schoolomgeving ingericht tot prikkelende speelomgeving

**Extern terrein
om te
exploreren en te
experimenteren**

**‘Buiten Zijn’
als activiteit op
zich**

Daguitstap o.l.v. een externe expert

Outdoor Learning als schoolbeleid

Outdoor Learning als onderdeel van stadsbeleid

- Constante bij **Buitenlandse** ervaringen :
 - Geen eenvormigheid – wel bekendheid van begrip OL
 - Betrokken en **enthousiaste** leraars/begeleiders
 - OL wordt ‘getrokken’ door 1 à 2 personen op school
 - Er bestaat een ‘**middenveld**’ dat voor **professionalisering** en **netwerking** zorgt
 - **Gemotiveerde** en enthousiaste leerlingen
 - Kinderen krijgen **verantwoordelijkheid & inspraak**
 - Alle initiatieven zijn positief !

- **Vlaamse** ervaringen:
 - **geen vertaling, geen woord** – **WEL** invulling
 - Traditie - Bosklassen, zeeklassen, sprookjesklassen, museumbezoek, ...
 - Integratie - Duurzaamheidsprojecten (MOS, ...)
 - Trend - vergroening van speelplaatsen
 - Daarbuiten - Heel wat (natuur-) educatieve centra

‘Outdoor Learning’

Wat leren wij hier uit?

Formeel niet- vakgericht leren in natuurlijke speelomgeving

(school + extern terrein)

Waarom De Ark aan Outdoor Learning doet?

(Case Study 2015-2016)

LEERKRACHTEN

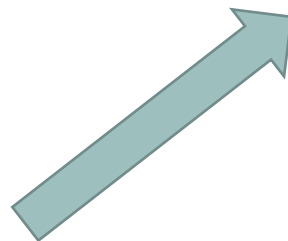
- Belangrijkste redenen om naar buiten te gaan: **bewegingskansen**, **BETEKENISVOLLE LEERKANSEN** en gezonde buitenlucht.

OUDERS

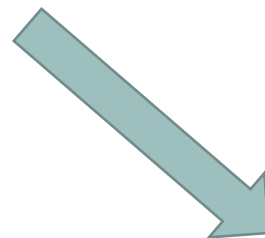
- De belangrijkste redenen waarom ouders hun kinderen graag naar buiten zien gaan, zijn **bewegingskansen en gezonde buitenlucht**, samen 60% van de antwoorden

Outdoor Learning

WAT IS HET?

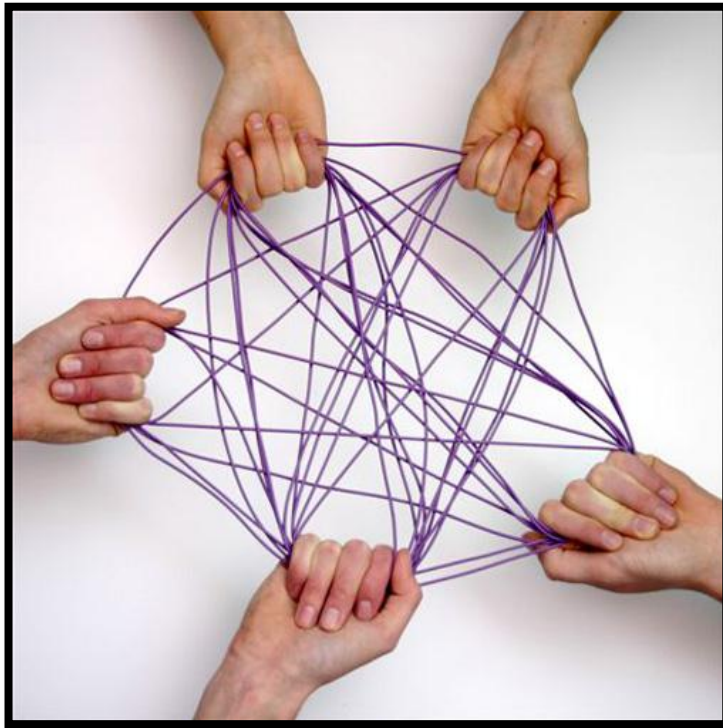

**WAARDEVOL
VOOR DE 21STE
EEUW?**

- ↑ Welbevinden & betrokkenheid
- ↑ Motivatie
- Duurzaam en betekenisvol leereffect
- Jongens voelen zich meer betrokken
- Taalstimulerend onderwijs
- ↑ Sociale vaardigheden
- Coöperatief leren werken
- Probleemoplossend denken
- Bewegingsrijk
- Talentgericht werken/differentiatie
- Geïntegreerd / vakoverschrijdend
- STE(A)M
- ADHD minder problematisch?
- ↑ Appreciatie & respect (*connectie*) voor natuur/'groen'
- ...

Wetenschappelijke literatuur over Outdoor Learning toont aan:

LEREN = VERBINDEN

- Van inzichten en ideeën
- Van tekst met context
- Van discipline's (cf. 'vakken')
- Van mensen
- Van ...

OUTDOOR LEARNING

... één van de mogelijke
manieren om te werken
aan de kerncompetenties
voor de 21ste Eeuw !?!

ONDERWIJS
VOOR DE
21STE EEUW

outd re
Teaching

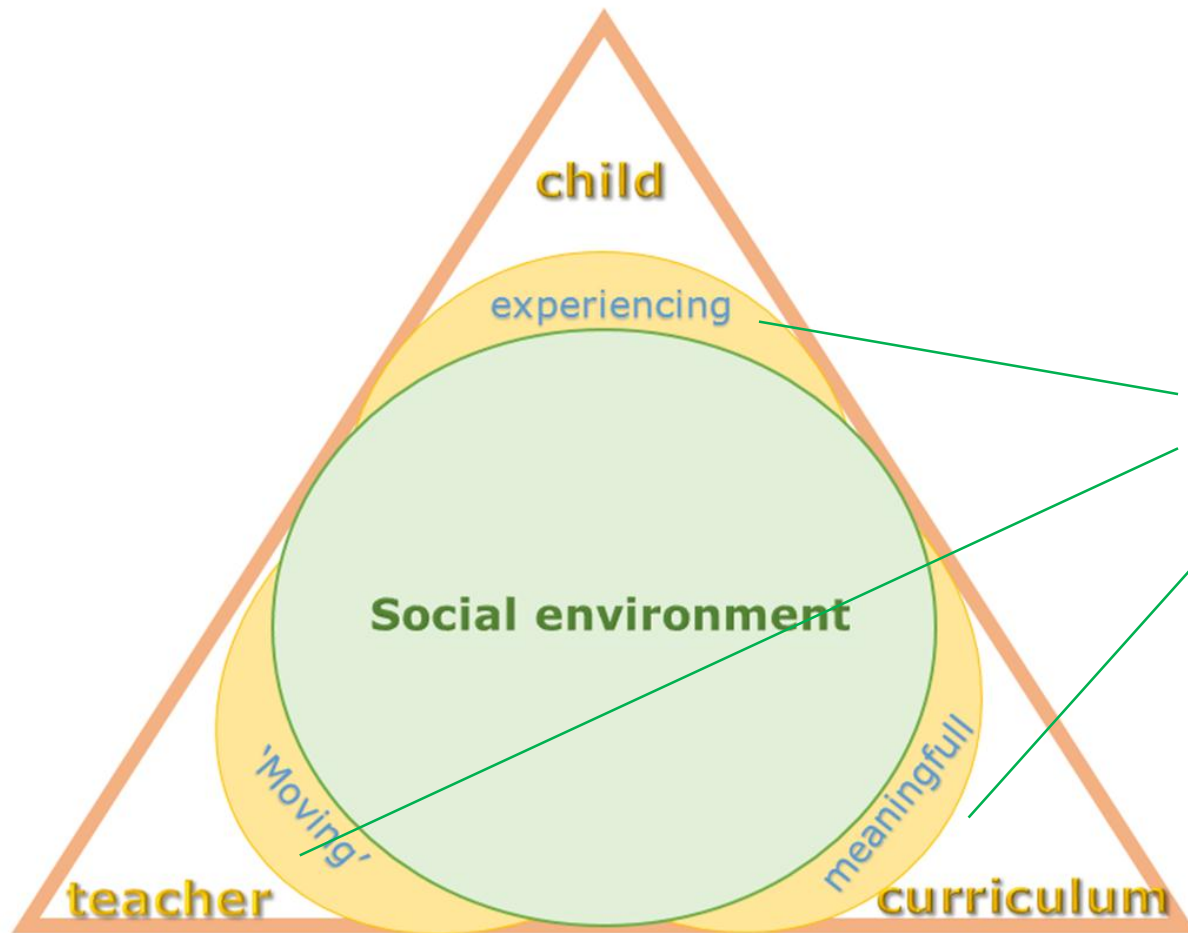
OVERZICHT PRESENTATIE

ATTITUDE

**van de leerkracht om onderwijs betekenisvol te
maken**

3-B Model

Belevingsrijk

Bewogenheid

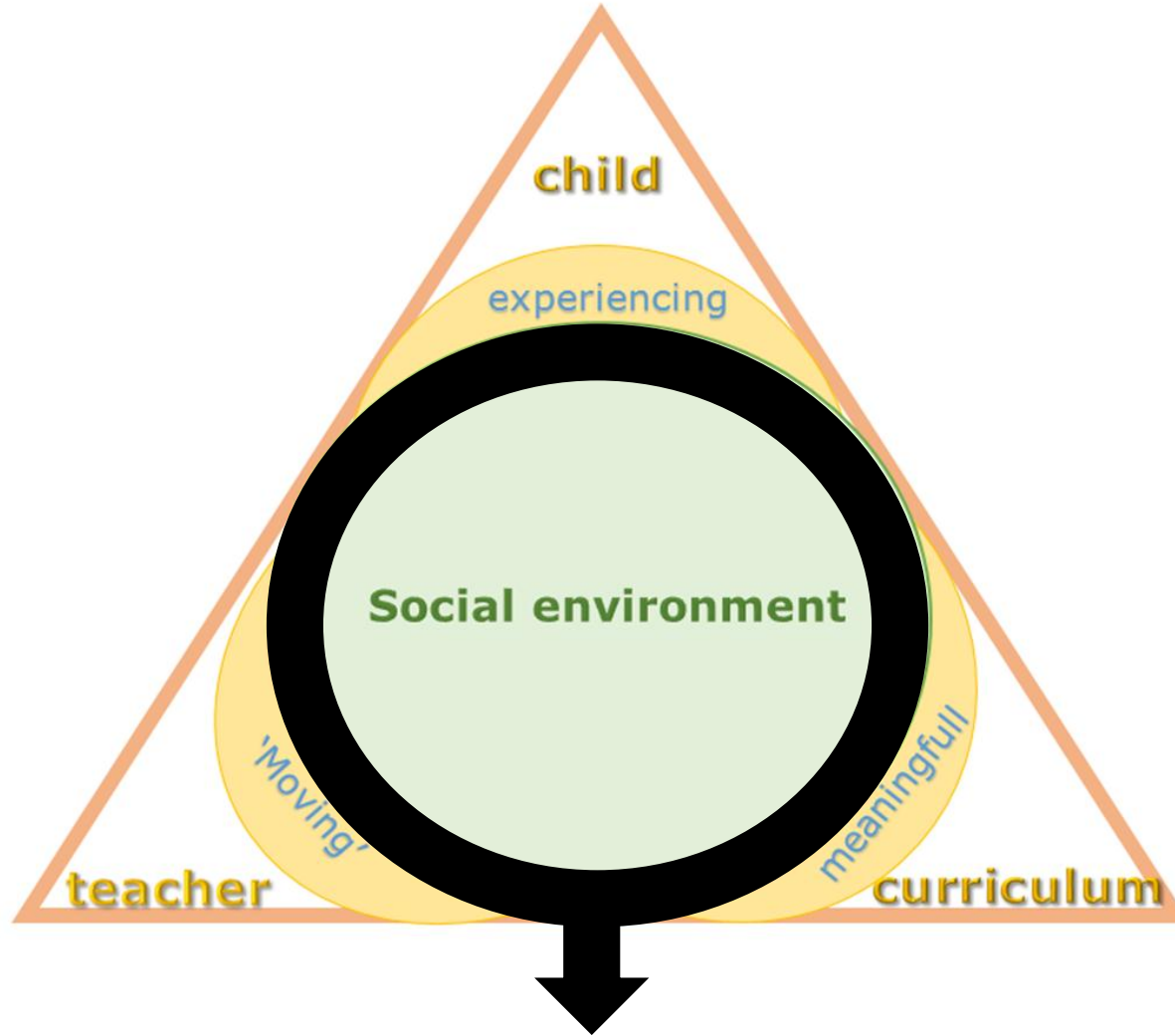
Betekenisrijk

OutdAre Teaching

Klassiek didactisch model krijgt kloppend hart van 'leefwereld'.

OutdAre Teaching

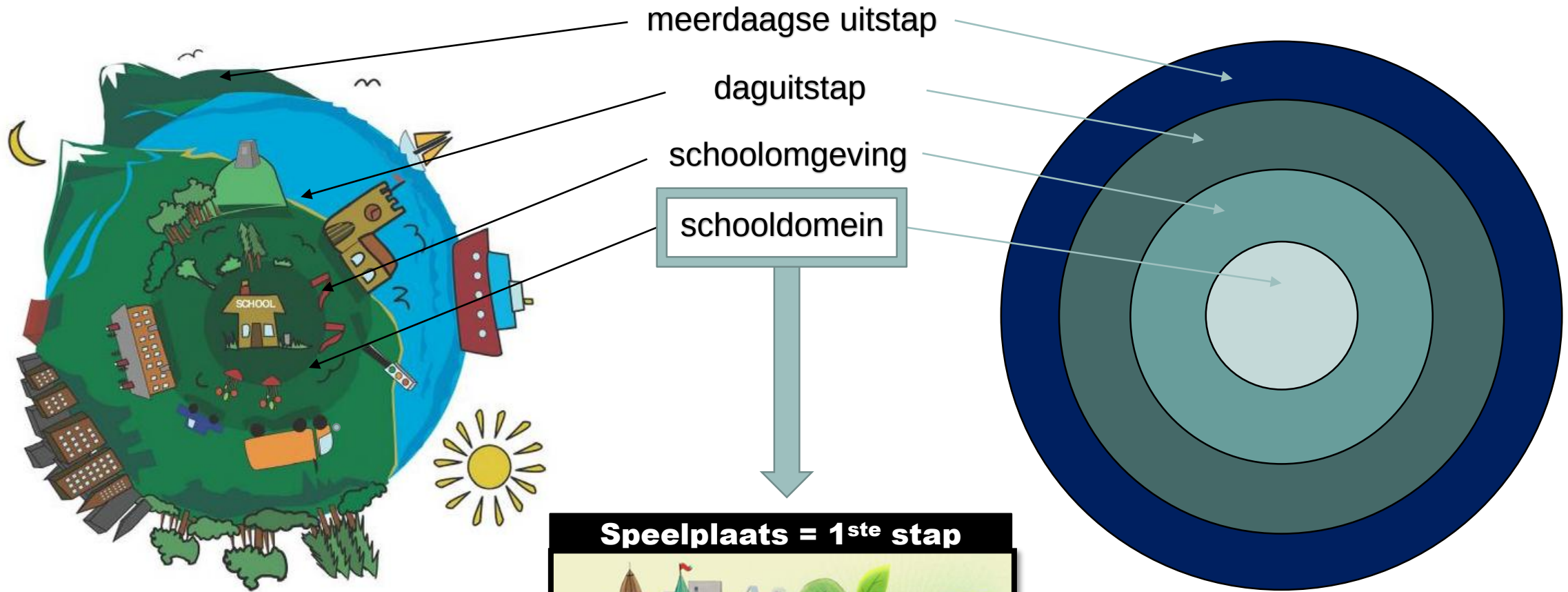

speelplaats = 1ste stap buiten

Klassiek didactisch
model krijgt
kloppend hart van
'leefwereld'.

leren in de buitenruimte

Learning Outside
the Classroom
Theory and Guidelines for Practice

Beames, S., Higgins, P. and Nicol R.
Learning outside the classroom. 2012.
Routledge

**Speelplaats
=
1ste stap
buiten**

ONDERWIJS
VOOR DE
21STE EEUW

outd◊re
Teaching

OVERZICHT PRESENTATIE

Ideeën voor het onderwijs van de 21ste eeuw

1. Maak het *lessenrooster flexibeler*
2. *Gebruik de ruimte anders*
3. Maak het onderwijs *persoonlijker*
4. *Gebruik moderne technologie om het onderwijs te versterken*
5. *Werk meer met levensechte, relevante projecten*
6. Laat leerlingen ook eens *leerkrachten* zijn
7. Help *leerkrachten* om te *blijven bijleren*
8. *Evalueer* wat er *écht* toe doet
9. *Werk samen met families, niet alleen met kinderen*
10. Geef een *stem* aan de leerlingen

The screenshot shows the website 'PIMP je Speelplaats' with a navigation bar at the top containing links: HOME, PIMP JE SPEELPLAATS 3.0, OVER PJS, PARTNERS, PERS, CONTACT. Below the navigation bar are four buttons: PIMPJESPEELPLAATS 3.0, PIMPJESPEELPLAATS HOE, PIMPJESPEELPLAATS WAAROM, and SCHOLEN IN DE KIJKER. The main heading is 'SPEELPLAATSVISIE VORMEN'. Below this heading, there is a paragraph: 'om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen..'. To the left of the text is an illustration of children playing in a garden with a tree and a watering can. Below the illustration is a list of links: 'Basis onderwijs', 'Secundair onderwijs'. To the right of the text is a section titled 'PIMP JE SPEELPLAATS 3.0' with a description: 'Het welbevinden van alle kinderen en jongeren staat met Pimp je speelplaats 3.0 extra in de kijker. Ontdek hier hoe je een speelplaatsvisie kan vormen en meer info over het project.' Below this is a section titled 'PIMP JE SPEELPLAATS: WAAROM?' with a description: 'De speelplaats van de toekomst: hoe streef je naar een kwaliteitsvolle speelplaats waar elke leerling tot zijn recht komt?'. Below this is a section titled 'PIMP JE SPEELPLAATS: HOE?' with a description: 'Meer natuur en uitdaging op de speelplaats op je eigen school, hoe begin je eraan? Wij zetten je op weg met een stappenplan!'. At the bottom is a section titled 'OOK INTERESSANT' with links: 'De projectaanvraag', 'De projectinfo', 'Studiedag "De speelplaatsen van morgen"', 'Prijzuitreiking Pimp je speelplaats 2.0', and 'Affiches'. A large green arrow points from the 'SPEELPLAATSVISIE VORMEN' heading to the 'PIMP JE SPEELPLAATS: WAAROM?' section.

HOME PIMP JE SPEELPLAATS 3.0 OVER PJS PARTNERS PERS CONTACT

PIMPJESPEELPLAATS 3.0 PIMPJESPEELPLAATS HOE PIMPJESPEELPLAATS WAAROM SCHOLEN IN DE KIJKER

SPEELPLAATSVISIE VORMEN

om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen..

Waar willen jullie op inzetten? Wat maakt het anders en vooral: waarom?
Zet je pedagogisch team rond de tafel en vorm een speelplaatsvisie uit.

Dit werkmiddel zet je op weg:

- [Basis onderwijs](#)
- [Secundair onderwijs](#)

PIMP JE SPEELPLAATS 3.0
Het welbevinden van alle kinderen en jongeren staat met Pimp je speelplaats 3.0 extra in de kijker. Ontdek hier hoe je een speelplaatsvisie kan vormen en meer info over het project.

PIMP JE SPEELPLAATS: WAAROM?
De speelplaats van de toekomst: hoe streef je naar een kwaliteitsvolle speelplaats waar elke leerling tot zijn recht komt?

PIMP JE SPEELPLAATS: HOE?
Meer natuur en uitdaging op de speelplaats op je eigen school, hoe begin je eraan? Wij zetten je op weg met een stappenplan!

OOK INTERESSANT

- [De projectaanvraag](#)
- [De projectinfo](#)
- [Studiedag "De speelplaatsen van morgen"](#)
- [Prijzuitreiking Pimp je speelplaats 2.0](#)
- [Affiches](#)

PIMP JE SPEELPLAATS: WAAROM?

De speelplaats van de toekomst: hoe streef je naar een kwaliteitsvolle speelplaats waar elke leerling tot zijn recht komt?

Onze focus = leerwaarde tijdens lesmomenten

WELBEVINDEN »

Elk kind/jongere vindt er z'n plek en voelt er zich goed, ook wie minder mobiel is of beperkingen heeft, wie behoefte heeft aan rust en veiligheid, of juist aan actief uitleven.

[meer info >](#)

NATUUR »

Om tot rust te komen en om vertrouwd te raken en zich verbonden te voelen met onze natuur en haar rijke biodiversiteit.

[meer info >](#)

GEZONDHEID EN LEEFMILIEU »

De speelplaats stimuleert beweging in de buitenlucht, heeft een positieve invloed op het leefmilieu op zowel fysieke als mentale gezondheid van de gebruikers.

LEEROMGEVING »

Door vrij spel leren kinderen spontaan en bouwen ze ervaring en risicocompetenties op, maar ook voor diverse lessen biedt de leerrijke buitenruimte vele voordelen.

[meer info >](#)

DYNAMISCHE OMGEVING »

Door participatie van leerlingen, leerkrachten, ouders, onderhoudspersoneel, ... ontstaat enthousiasme, betrokkenheid en verantwoordelijkheidszin.

[meer info >](#)

LINK PEDAGOGISCH PROJECT »

De speelplaats draagt de visie en cultuur van de school uit, zoals: open voor ontmoeting, rijk aan variatie, met aandacht voor duurzaamheid, stimuleert beweging en creativiteit, toont ruimte voor verandering en eigen inbreng van de leerlingen.

[meer info >](#)

KUNST, CREATIVITEIT EN TECHNIEK »

De speelplaats kan een openlucht tentoonstellingsruimte zijn, en biedt kansen voor speel- en leerervaringen met muziek, techniek, constructie, beeldende kunsten, ...

[meer info >](#)

OPEN VOOR BREED EN MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK »

Multifunctioneel en ruimte-efficiënt, met oog voor de behoeften van de omgeving zoals veilige opvang, (groene) ontmoetingsplek of medegebruik door verenigingen, overheidsdiensten, burgers, ...

[meer info >](#)

Formeel vakgericht leren op de speelplaats

‘in de buitenlucht leren’

1. Maak het *lessenrooster flexibeler*
2. *Gebruik de ruimte anders*
3. Maak het onderwijs *persoonlijker*
4. Help *leerkrachten* om te *blijven bijleren*

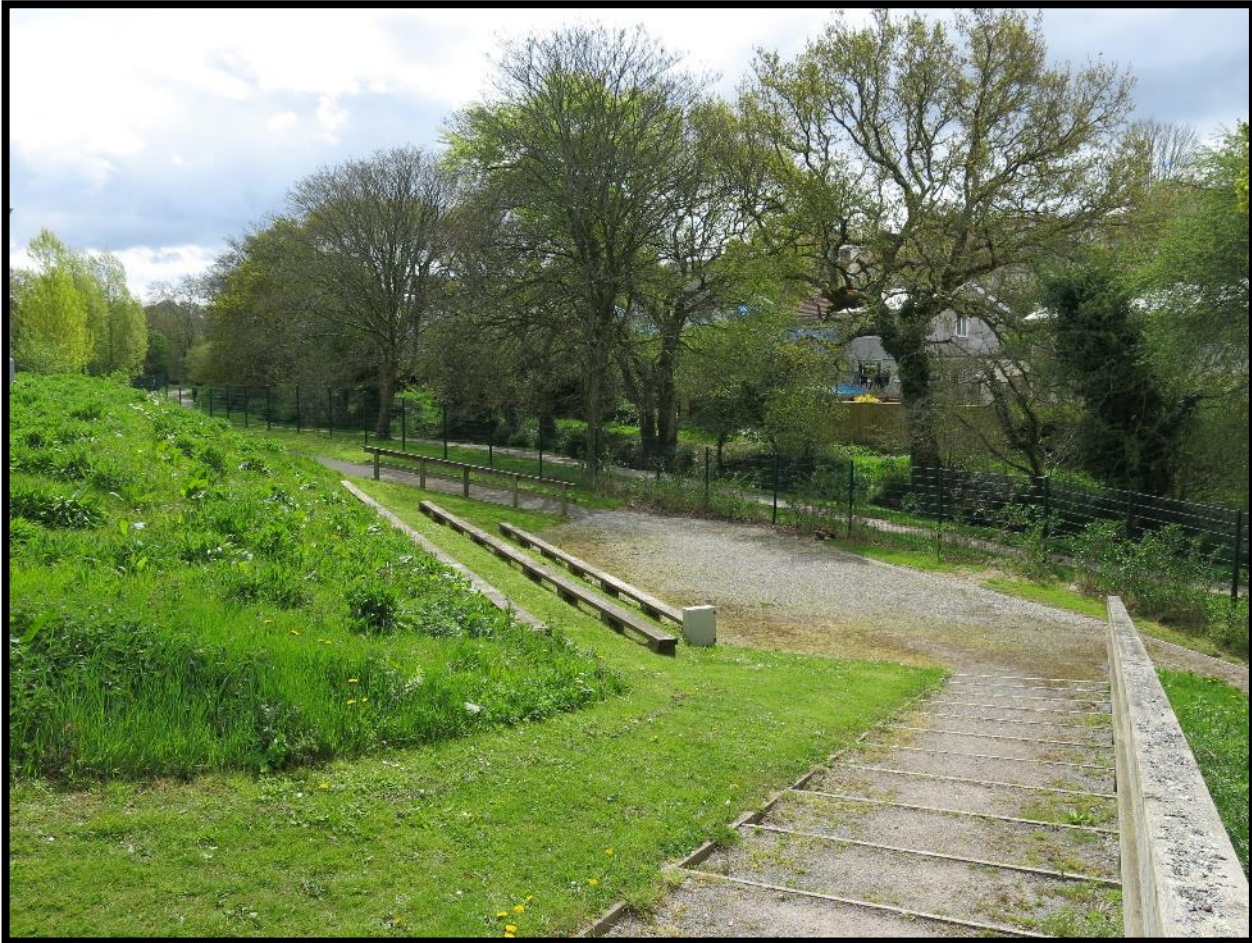

Formeel vakgericht leren in ingerichte leeromgeving bij de speelplaats

‘In het groen leren’

1. Maak het *lessenrooster flexibeler*
2. *Gebruik de ruimte anders*
3. Maak het onderwijs *persoonlijker*
4. Werk meer met *levensechte, relevante projecten*
5. Help *leerkrachten* om te *blijven bijleren*
6. *Evalueer* wat er *écht* toe doet
7. Geef een *stem* aan de *leerlingen*

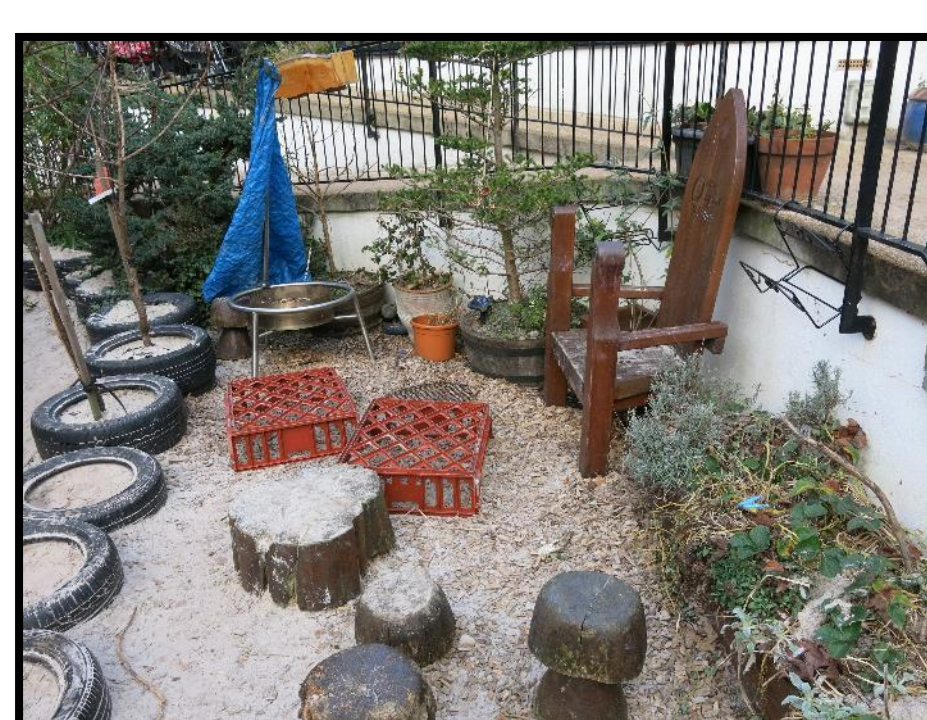

Formeel niet- vakgericht leren in ingerichte speelplaats

Spelend leren

1. *Gebruik de ruimte anders*
2. *Maak het onderwijs persoonlijker*
3. *Evalueer wat er **écht** toe doet*
4. *Werk samen met families, niet alleen met kinderen*
5. *Geef een **stem** aan de leerlingen*

Speelplaats- gebruik in schoolbeleid

LEEROMGEVING »

Door vrij spel leren kinderen spontaan en bouwen ze ervaring en risicocompetenties op, maar ook voor diverse lessen biedt de leerrijke buitenruimte vele voordelen.

[meer info >](#)

LINK PEDAGOGISCH PROJECT »

De speelplaats draagt de visie en cultuur van de school uit, zoals: open voor ontmoeting, rijk aan variatie, met aandacht voor duurzaamheid, stimuleert beweging en creativiteit, toont ruimte voor verandering en eigen inbreng van de leerlingen.

[meer info >](#)

Tips m.b.t. gebruik en inrichting van de buitenruimte ?

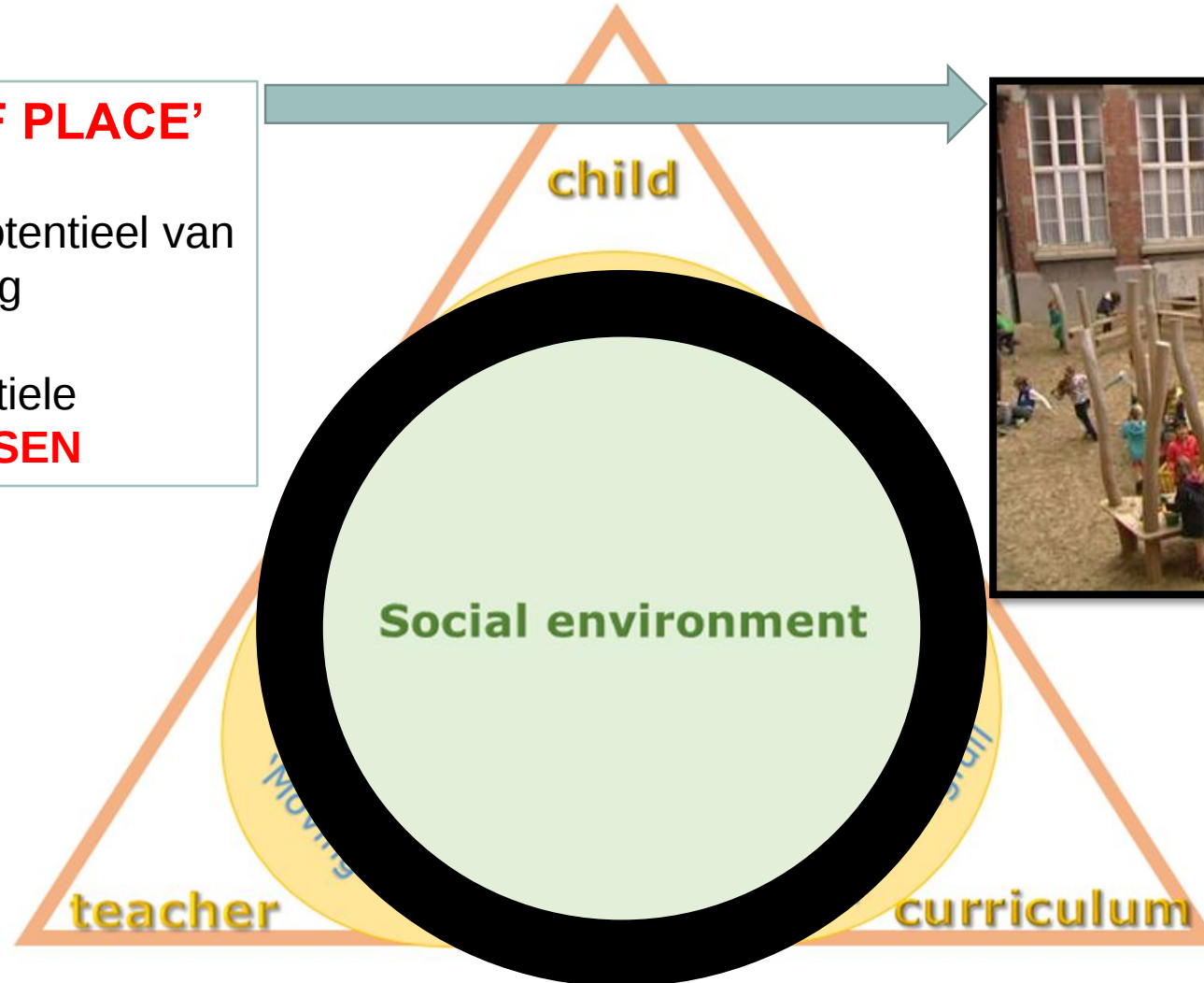
'AFFORDANCE OF PLACE'

=

onderzoek het (leer-)potentieel van een omgeving

=

Focus op potentiële
LEERPROCESSEN

VEEL 'AFFORDANCE'

VEEL
AFFORDANCE OF PLACE
FOCUS op (leer-) **PROCES**

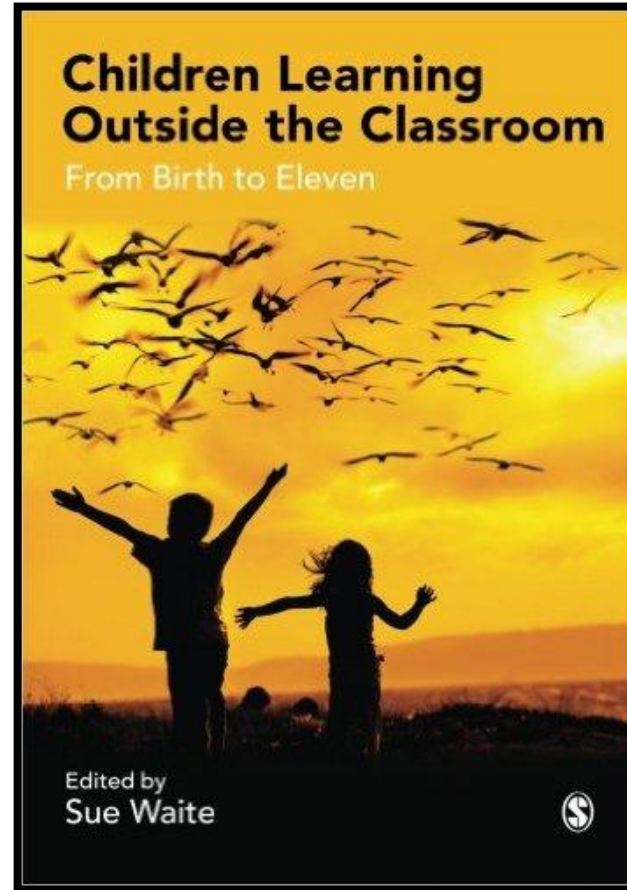
WEINIG
AFFORDANCE OF PLACE
FOCUS op het **PRODUCT**

Inrichten van de buitenruimte?

PRODUCTGERICHT
‘DESIGN-GEVAAR’
om ‘mooi’, ‘veilig’, etc ... te
laten primeren.

Organisatie van leeractiviteiten?

‘BUITEN DIDACTIEK’

GEVAAR om
‘binnen-didactiek’
naar te buiten vertalen.

Concrete aanbevelingen vanuit OutdA**re Teaching?**

Vanuit outdAre Teaching geven we mee...

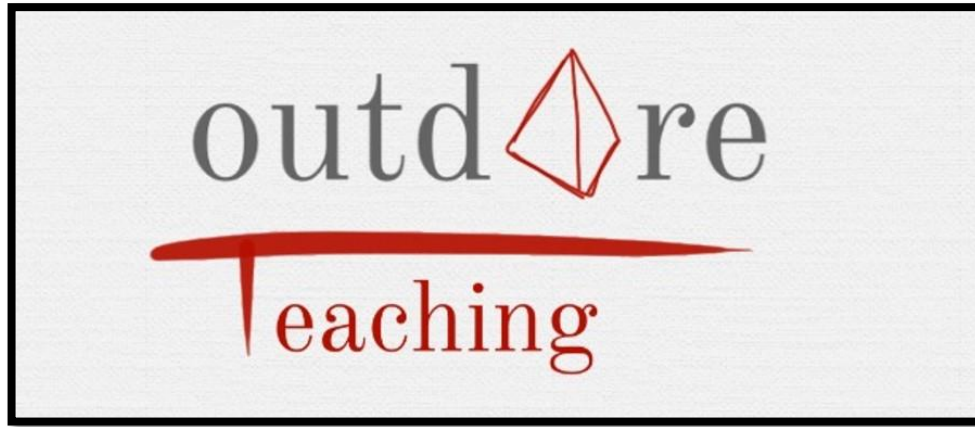
- Elke kleine stap naar buiten is goed
- Geef kinderen verantwoordelijkheid & inspraak
- Geen kwestie van groen/grijs, zorg voor uitdaging (*design gevaar*)
- Kinderen leren meer dan je denkt: impliciet én expliciet leren
- Veiligheid is een kwestie van wetgeving ... én inschatting
- Werk aan goede interne communicatie betreffende opzet/doelstelling
- Weer of geen weer: Dit mag je niet tegenhouden (aangepaste kledij, speelplaats altijd toegankelijk)
- De leerkracht is dé bepalende factor ...

Speelplaats = ruimte om belevingsrijk te leren

- Navorming en opleiding
- Coaching en begeleiding
- Inspiratie voor 'leren buiten de klas'
 - Onderzoeksresultaten

Contact

danielle.cools@ucll.be

gorik.vanhelleputte@ucll.be

outdareteaching@ucll.be

einde

